

Al·legacions al DECRET XXX, de XXX d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica

CONSIDERACIONS GENERALS

A- Inoportunitat de la seva implantació

Aquest Decret, que suposa un canvi radical tant en l'organització dels centres com de les classes, es porta a terme en un moment inapropiat:

- en plena crisi de la COVID que ha sotmès el sistema a una forta tensió i ha estressat els professionals
- i amb molt poc marge per a la seva implantació. Sense temps perquè la comunitat educativa discuteixi la seva oportunitat i la seva viabilitat, i sense temps perquè els centres s'organitzin per concretar-lo en la seva realitat. No es pot preparar un canvi d'aquesta envergadura a pocs mesos de final de curs, tenint en compte a més l'avançament de l'inici de curs 2022-23, una altra mesura que va en detriment d'aquesta implantació.

B- Ensenyament competencial

Les institucions internacionals promouen les competències com a mesura per equiparar els resultats de l'educació en diferents països. Ara bé, per incloure aquesta perspectiva només calia mostrar com les diferents matèries ja contribueixen a l'assoliment de les esmentades competències.

Seria ingenu, o malintencionat, pensar que fins ara no es practicava “un tipus d'aprenentatge profund i funcional, de manera que allò que s'aprèn es pot utilitzar en entorns diversos, perdura al llarg del temps, es pot fer servir i permet resoldre problemes en tot tipus de context” (Art. 3.2). S'està desqualificant la tasca realitzada fins ara i, ingènuament, es pretén afirmar que amb aquesta nova normativa el sistema reeixirà de manera espontània.

D'altra banda, l'afebliment dels coneixements, que tenen un caràcter molt genèric en el currículum, acabarà dificultant l'assoliment de les competències.

C- Globalització dels continguts i especialitat docent

Aquest nou Decret és un pas més en la tendència a prescindir de la figura del professor/a especialista. La globalització dels continguts, els àmbits i el treball per projectes, desdibuixen la tasca del docent expert en una àrea de coneixement, element clau d'un ensenyament de qualitat. Només qui està especialitzat en els coneixements propis d'una disciplina acadèmica, en les corresponents metodologies i en la didàctica específica pot ajudar l'alumnat a assolir les competències que se li reclamen, no d'una manera abstracta, sinó a partir de l'experiència que proporciona un saber acadèmic.

La pràctica dissolució dels departaments didàctics per matèries farà inviable la discussió per part dels docents sobre l'aplicació d'aquesta norma a la situació dels centres. Els departaments didàctics són l'òrgan a qui correspon debatre l'aplicació del currículum i, només des de la coordinació dels diferents departaments, es podrà oferir un currículum coherent per a tot un centre.

D'altra banda, si un docent imparteix més d'una matèria, o ho fa de manera integrada en un àmbit, difícilment, en cas de baixa laboral, es podrà trobar un substitut/a amb el mateix perfil.

D- Autonomia de centres i concentració de poder en mans de les direccions

Aquest Decret segueix la tendència de posar en mans de les direccions dels centres un poder que depassa la simple administració d'uns recursos públics.

Es diu que "els centres" podran establir àmbits agrupant matèries, organitzar projectes transversals i gestionar una bossa d'hores. Ara bé, no és "el centre" pròpiament dit, sinó les direccions. Segons la normativa vigent, correspon al director o directora l'assignació del professorat als diferents cicles, cursos i àrees (article 10.1.b del Decret 155/2010, de la direcció dels centres educatius públics).

Per tant, les direccions disposaran de la capacitat d'estructurar el currículum segons el seu criteri. La distribució de les matèries i les metodologies globalitzadores permetran gestionar què s'ha d'ensenyar i qui ho ha de fer, la qual cosa obra la porta a tota mena d'arbitrarietats. La decisió de quantes hores corresponen a cada matèria, o si es fa de manera globalitzada, no pot recaure en mans de les direccions.

A més, dissenyar el currículum d'un centre, tard o d'hora, permetrà configurar les plantilles i, per tant, triar el professorat segons les afinitats amb la direcció.

Així mateix, cada centre impartirà el currículum segons el seu criteri, la qual cosa dificultarà la incorporació d'alumnat provinent d'altres instituts que s'haurà d'integrar en un itinerari acadèmic diferent al del centre d'origen.

E- Devaluació de l'avaluació

La pretesa avaluació competencial, basada en indicadors genèrics, abstractes, subjectius i arbitraris, dificulta enormement oferir una avaluació objectiva i equànime. Sembla com si es volgués posar fi al fracàs escolar per la via ràpida: fomentant l'aprovat general. Això pot acabar sent un frau per a l'alumnat que vol estudiar, però també per a l'alumnat amb dificultats a qui no s'ajuda a aprendre sinó a obtenir un títol.

A més, s'insisteix en l'avaluació qualitativa. Els informes qualitius poden ser un complement útil que ajuda a prendre decisions sobre l'adopció de mesures per millorar els resultats. Ara bé, el mateix Departament ofereix dades quantitatives en les seves avaluacions diagnòstiques (proves de competències bàsiques) anàlogament a com fa l'Informe PISA.

AL·LEGACIONS

1-PROJECTES

Text

“Per fomentar la integració dels aprenentatges s’ha de dedicar un temps de l’horari lectiu a la realització de projectes transversals, significatius i rellevants i a la resolució col·laborativa de problemes” (Art 3. 5)

“Els centres disposaran d’un percentatge de l’horari setmanal que gestionaran de forma autònoma” (Art. 8. 9 i Art. 9. 5)

Comentari

Segons l’annex 6, els centres disposen de 525 hores de 1r a 3r d’ESO per gestionar-les de forma autònoma. Si a això li afegim les 210h que de 1r a 3r corresponen a les matèries optatives, però que poden ser substituïdes per projectes interdisciplinaris (Art. 8.3), resulta que els centres -és a dir, les direccions- disposen d’unes 735 hores per gestionar de manera autònoma. A 4t d’ESO els centres disposen de 210h.

Aquest volum d’hores minva el pes de l’oferta formativa de les matèries i obre la possibilitat de gestionar -que, en principi, esperem que ningú no vulgui, però que és difícil d’evitar- de manera arbitrària el currículum, afavorint determinades matèries, o determinats docents, en perjudici d’altres.

Proposta

Per tal de garantir la impartició de les matèries i evitar comportaments arbitraris, caldria reduir el nombre d’hores gestionades de forma autònoma pels centres i fer que la distribució d’hores de les matèries segueixi criteris més objectius.

2-ÀMBITS

Text

- Els centres podran establir àmbits, agrupant les matèries que considerin per a la seva impartició integrada de 1r a 3r d’ESO (Art 8.7) i 4t d’ESO (Art. 9.3)

Comentari

L’agrupació de matèries per àmbits és una mesura d’eficàcia pedagògica dubtosa i va en contra del principi d’especialitat, garantia de la qualitat de l’ensenyament.

La LOMLOE no contempla els àmbits a 4t d’ESO.

Cal tenir present que el treball per àmbits, així com organitzar els dos primers cursos de l’ESO de manera que els docents amb la deguda capacitació imparteixin més d’una matèria o un àmbit integrador (Art 8.11), provocarà problemes per trobar substituïts amb un perfil adequat per impartir més d’una matèria.

Proposta

Que es limitin les agrupacions per àmbits a casos puntuals i justificats.

Que no s'apliquin les agrupacions per àmbits a 4t d'ESO, atès que aquest supòsit no està contemplat en la norma de rang superior.

3-DISTRIBUCIÓ HORÀRIA DE LES MATÈRIES

1r a 3r ESO (Art. 8 i annex 6)

Pèrdua d'hores de les matèries de 1r a 3r d'ESO respecte al Decret 187/2015

Matèries 1r a 3r ESO	Actual	Nou decret	Diferència
Llengua Catalana i Literatura	315	280	-35
Llengua Castellana i Literatura	315	280	-35
Llengua Estrangera	350	280	-70
Matemàtiques	385	315	-70
Geografia i Història	315	210	-105
Biologia i Geologia	175	122,5	-52,5
Física i Química	175	122,5	-52,5
Música	140	122,5	-17,5
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual	140	122,5	-17,5
Tecnologia i Digitalització	210	105	-105
Educació Física	210	210	0
Religió	105	105	0
Optatives	210	210	0
Tutoria	105	105	0

Comentari

L'oferta de matèries optatives pot ser substituïda per un treball monogràfic, un projecte interdisciplinari o de col·laboració amb un servei a la comunitat (Art. 8. 3).

L'article 8 no especifica que la matèria Tecnologia i Digitalització s'ha d'impartir en almenys en un dels tres primers cursos de l'ESO tal com consta en l'annex 6.

Costa d'entendre que una Competència clau de currículum sigui la "Digital" i, en canvi, es redueixi significativament l'oferta horària d'aquesta matèria.

L'assignació horària de 122,5h d'algunes matèries (Biologia i Geologia, Física i Química, Música i Educació Plàstica, Visual i Audiovisual) fa preveure que es pretengui forçar el treball per àmbits per tal de fer quadrar les hores.

Propostes

Per evitar la pèrdua d'hores de les matèries i garantir la seva impartició, s'ha de reduir el nombre d'hores a disposició del centre per gestionar-les de manera

autònoma (en l'esborrany del Decret, 525h més les 210h de les optatives).

Cal evitar forçar a treballar en un sol àmbit les matèries de Biologia i Geologia, Física i Química, d'una banda, i Música i Educació Plàstica i Visual, d'altra.

Cal mantenir l'oferta d'optatives i evitar que siguin substituïdes per projectes (Art. 8.3)

4t d'ESO (Art. 9 i annex 6)

Pèrdua d'hores de les matèries de 4t d'ESO respecte al Decret 187/2015

Matèries 4t ESO	Actual	Nou Decret	Diferència
Llengua Catalana i Literatura	105	105	0
Llengua Castellana i Literatura	105	105	0
Llengua Estrangera	105	105	0
Matemàtiques	140	105	-35
Geografia i Història	105	70	-35
Educació Física	70	70	0
Tutoria	35	35	0
Optatives			
Física i Química	105	70	-35
Biologia i Geologia	105	70	-35
Religió	35	35	0
Música	105	70	-35
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual	105	70	-35
Tecnologia	105	70	-35
Digitalització	105	70	-35
Filosofia	105	0	-105
Segona llengua estrangera	105	70	-35
Economia	105	70	-35
Emprenedoria	105	0	-105
Llatí	105	70	-35
Cultura Clàssica	105	0	-105
Educació valors ètics *	140	35	-105

(*) oferta al llarg de tota l'etapa

Comentari

A l'article 9.11 i a l'annex 6 s'indica que la matèria Educació Valors Ètics i Cívics s'ha d'oferir almenys 1 hora en tota l'etapa, oferta del tot insuficient si es té en compte la importància de les Competències clau "Ciutadana" i "Personal i social".

L'oferta d'optatives es redueix de 3h a 2h per matèria la qual cosa va en detriment de la voluntat d'afavorir l'autonomia dels alumnes en limitar la capacitat per formar-se en les matèries que ells mateixos han escollit.

S'ha eliminat l'oferta de Filosofia. Si a això li afegim la reducció de l'oferta d'Educació Valors Ètics i Cívics, l'actual proposta no és coherent amb el desenvolupament de les Competències clau "Ciutadana" i "Personal i social" ni del sentit crític (Art. 4. 7)

S'ha unificat l'oferta d'Economia i Emprenedoria que es converteixen en una única optativa amb la corresponent pèrdua d'hores (140h). Això entra en contradicció amb el desenvolupament la Competència clau "Emprenedora".

S'ha eliminat l'optativa de Cultura Clàssica i els continguts han passat a Llatí que a més de llengua haurà d'incorporar la cultura. És a dir, el que s'impartia en 210h s'haurà d'impartir en 70 (pèrdua de 140h per a l'àrea).

Propostes

Mantenir la doble opció de Matemàtiques A (opció acadèmica) i B (opció aplicada) per tal de poder garantir les agrupacions de matèries amb la intenció d'orientar l'alumnat envers opcions postobligatòries (Art.9. 8), d'acord amb l'Art. 25. 1 d) de la LOMLOE

Reduir el nombre d'hores (en l'esborrany, 210h) a disposició del centre per gestionar-les de manera autònoma per tal d'evitar la pèrdua d'hores de les matèries i garantir la seva impartició. En conseqüència, passar de 2h a 3h lectives de les matèries optatives.

Recuperar l'optativa de Filosofia i incrementar l'oferta d' Educació Valors Ètics i Cívics.

Separar en dues matèries diferents l'optativa Economia i Emprenedoria.

Separar en dues optatives Llatí i Cultura Clàssica.

4-AVALUACIÓ

4.1 Promoció

Text

Segons l'Art. 26.8 la decisió de promoció a cada curs de l'ESO s'adopta "quan l'alumnat hagi assolit els aprenentatges corresponents, o es consideri que podrà seguir el curs següent amb aprofitament formulant les mesures i suports corresponents que s'hauran d'aplicar i revisar periòdicament."

Proposta

Respectar l'Art. 28.3 de la LOMLOE: "En todo caso promocionarán quienes hayan alcanzado los objetivos de las materias o ámbitos cursados o tengan evaluación negativa en una o dos materias." Així com l'Art 15. 4 de l'esborrany del Decreto de enseñanzas mínimas: "El carácter integrador de la evaluación no impedirá que el profesorado realice de manera diferenciada la evaluación de

cada materia o ámbito teniendo en cuenta sus criterios de evaluación.”

4.2 Repetició

Text

Segons l'Art. 26.10: “La decisió que l'alumne o alumna romangui un any més en un mateix curs només es pot adoptar una vegada durant cada etapa”.

Proposta

Respectar l'Art. 28. 5 de la LOMLOE “En todo caso, el alumno o alumna podrá permanecer en el mismo curso una sola vez y dos veces como máximo a lo largo de la enseñanza obligatoria”

4.3 Qualificacions

Text

L'informe d'avaluació és de naturalesa qualitativa (Art. 26.5). Han de constar els resultats de l'avaluació de les matèries o dels àmbits i dels projectes globalitzadors (Art. 30. 2) utilitzant la fórmula Assoleix Excel·lent (AE), Assoleix Notable (AN), Assoleix Suficient (AS) i En Procés d'Assoliment (EPA) (Art. 30. 3). En canvi, en les actes oficials s'ha de fer segons la terminologia de la resta de l'Estat: Excel·lent, Notable, Bé i Insuficient (Art. 30.4).

Comentari

És un error renunciar a la qualificació numèrica quan a les proves diagnòstiques que realitza el Departament i a altres proves com les de l'Informe PISA s'utilitza aquesta manera d'avaluar que és molt més precisa.

A més, utilitzar la fórmula “En Procés d'Assoliment (EPA)” és enganyós. S'equipara un estudiant que amb un mica més d'esforç o variant la metodologia d'aprenentatge pot arribar a assolir les competències amb un altre que no manifesta cap interès per aprendre, no estudia i, fins i tot, falta sistemàticament a classe o ha abandonat prematurament el sistema escolar.

Així mateix, lliurar uns informes a les famílies que no reflecteixin el que diuen les actes oficials és enganyar-les. Tenen dret a conèixer el contingut de les actes oficials, que són les que tenen valor legal, sense edulcorar infantilment els resultats amb eufemismes fraudulents.

Proposta

Que els resultats de l'avaluació es presentin, a més dels informes qualitatius, en format de qualificació numèrica.

Que sigui substituïda la fórmula “En Procés d'Assoliment (EPA)” per una altra que s'ajusti a la realitat dels resultats.

4.4 Proves diagnòstiques

Text

“En el 6è curs de l’Educació Primària i en el 4t curs de l’Educació Secundària Obligatòria es farà una avaluació de caràcter mostral de les competències adquirides per l’alumnat al llarg de cada etapa educativa.” (Art. 28.3)

Comentari

El caràcter mostral de l’avaluació diagnòstica de les competències sembla un subterfugi per evitar posar en evidència el frau d’haver promocionat alumnes sense haver assolit les competències corresponents. Tot i que aquestes proves no tinguin repercussió en l’expedient acadèmic, sí indiquen orientativament si l’alumnat de 6è de primària està preparat per passar a secundària o si el de 4t d’ESO està en disposició per obtenir el títol.

Proposta

Que tot l’alumnat de tots els centres realitzin les proves diagnòstiques a 6è de primària i a 4t d’ESO per garantir una major objectivitat en l’avaluació dels centres.

5-ANNEX 3

El currículum de les matèries (competències específiques, criteris d’avaluació i sabers bàsics) estan dividits en dos blocs 1r i 2n d’ESO i 3r i 4t d’ESO quan el Decret (art 6), d’acord amb la LOMLOE, estableix un primer cicle (de 1r a 3r) i un segon (4t).

Es defineixen els “Sabers” com “els coneixements, destreses, valors i actituds propis d’una àrea o matèria que són necessaris per a l’adquisició de les competències específiques.” (Art. 6. 5). En canvi, en el redactat del Currículum per matèries de l’annex 3 manquen molts coneixements indispensables per assolir les competències. Caldria especificar els coneixements que s’han d’ensenyar des de cada matèria i que es desprenen de l’epistemologia de la disciplina acadèmica.

En canvi s’atorga gran importància als valors i actituds que són difícils d’avaluar -tal com adverteix l’Informe PISA- i encara més, de qualificar. Aquests continguts es solapen amb el currículum de la matèria Educació Valors Ètics i Cívics, impartida per especialistes en ètica a qui, en canvi, se’ls ha reduït les hores de docència.

6-ANNEX 6

Fa referència als articles 11 i 12 del decret on s’estableixen les matèries de l’etapa. En realitat són els articles 8 i 9